

TRENER I SIMULATOR

For første gang fikk luftambulanselager slippe til i en av de mest realistiske simulatorene i verden. Målet er å gjøre dette til en fast del av opplæringen, for å bedre flysikkerheten for mannskap og pasienter.

TEKST ROLF MAGNUS W. SÆTHER FOTO REISER ST GMBH

Et forsøk i regi av Stiftelsen Norsk Luftambulanse trente leger som skal inn i luftambulansetjenesten i helikopter-simulator sammen med resten av mannskapet i slutten av oktober.

– Vi ønsker å utvikle luftambulansetjenesten og gjøre den enda sikrere, både for pasienter og mannskap i helikopteret. Da bør også legen inn i simulatoren for å trene på det flyoperative sammen med besetningen, sier Stig Mjelstad, prosjektleder i Stiftelsen Norsk Luftambulanse.

TRYGGERE Å FLY

Piloter og redningsmenn i luftambulansetjenesten er pålagt å trene i simulator to ganger i året. Legene, som også er en del av helikoptermannskapet, har ikke det samme kravet.

– Nødsituasjoner er det aller viktigste å trene på. Pilotene og redningsmennene har øvd på dette i simulator i årevis, men for legene er det helt nytt, sier Lars Erik Bragstad, flygesjef i Norsk Luftambulanse AS.

Den mest risikable fasen av flyvningen er når helikopteret er nær bakken og luftspenn. Da har legen viktige oppgaver med å klarere halen og kommunisere med piloten.

– Når redningsmannen henger i et tau under helikopteret, ser ikke piloten redningsmannen. Legen sitter i døren og er øynene til piloten. Å få til en god kommunikasjon da er alfa og omega, sier Bragstad.

EKSTREMT REALISTISK

På Sola utenfor Stavanger har det tyske selskapet Reiser nylig bygget en svært realistisk helikoptersimulator for typen Airbus H145.

– Simulatoren er en av de beste og mest realistiske i hele verden. Den har kart- og terrengdatabase over hele landet, sier Erlend Segtnan, pilot og prosjektleder i Norsk Luftambulanse AS.

Mens pilot og redningsmann ser landskapet gjennom cockpit-vinduet i simulatoren, ser legen verden gjennom spesialutviklede briller med såkalt utvidet virkelighet (AR).

– Legen bruker brillene når han sitter i døren for å se terrenget rundt helikopteret. De kan også simulere nattbriller. Med en virkelighetstro lommelykt kan legen lyse på objekter på bakken, sier Segtnan.

Simulatorløsningen vant nylig en prestisjetung kåring gjort av bransjebladet Military Simulation & Training Magazine.

Utviklingen av simulatoren er finansiert av det offentlige, som en del av kontrakten mellom Luftambulansetjenesten HF og Norsk Luftambulanse AS.

FORNØYDE PRØVEKANINER

Mads Sabel skal begynne som luftambulanselager på Lørenskog-basen. Han var én av fire leger som fikk prøve seg i simulatoren.

Utvidet virkelighet. Prosjektleder Stig Mjelstad ser verden gjennom spesialutviklede AR-briller.

«Simulatoren er en av de beste og mest realistiske i hele verden. Den har kart- og terrengdatabase over hele landet.»

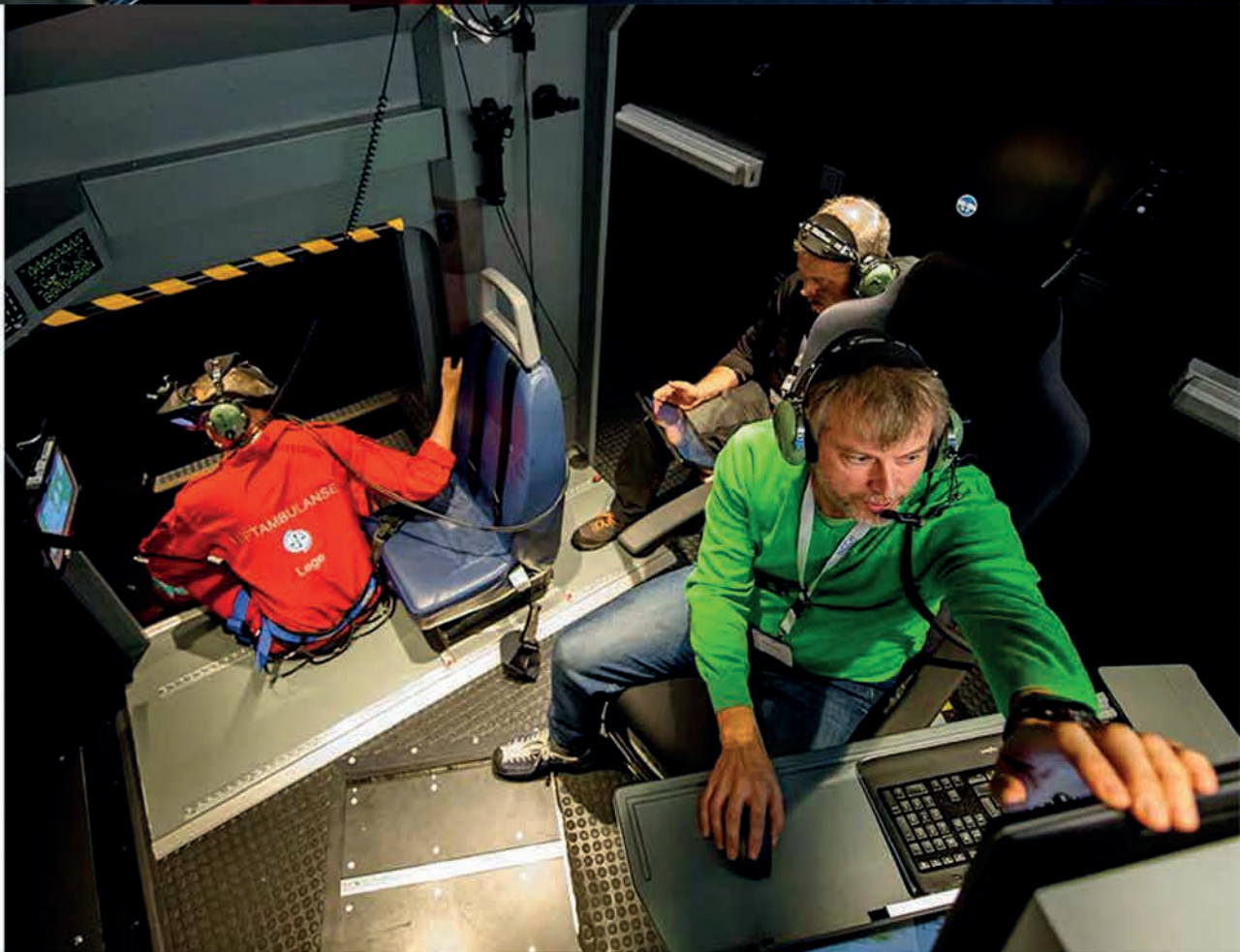
ERLEND SEGTMAN

– Fantastisk! Jeg ble revet med, for det er svært realistisk. Vi får trene på prosedyrene våre «live» og i trygge omgivelser, ikke bare sitte og lese om det. Vi kan gjøre feil uten at det får store konsekvenser. Et perfekt verktøy for å utdanne vår yrkesgruppe, sier Sabel, som har bakgrunn fra legebilen i Oslo og 330 skvadron på Rygge.

Generalsekretær Hans Morten Lossius fikk også ristet seg i simulatoren. Etterpå var han svært entusiastisk.

– Nå har jeg vært inne i fremtiden. Dette er slikt vi skal utvikle! Kvaliteten i luftambulansetjenesten avhenger av at crewet jobber godt sammen som et lag, og bistår hverandre på tvers av fagfeltene. Det bidrar til simulatorentreningen til, sier Lossius.

Lossius mener det ambisiøse simulatorprosjektet er resultat både av enkeltmen-

Primus motor. Pilot Erlend Segtnan (i grønt) kjører showet i simulatoren, mens generalsekretær Hans Morten Lossius følger med på iPad.

neskers stå på-vilje og av godt lagarbeid.

– Vi mener at et offentlig-ideelt samarbeid er fremtiden. Vi er en ideell pådriver og samarbeidspartner som sørger for at kvaliteten blir enda bedre enn det staten greier alene. Dette prosjektet er et godt eksempel på et godt lagarbeid, der både Stiftelsen Norsk Luftambulanse, datterselskapet Norsk Luftambulanse AS og den statlige Luftambulansetjenesten HF bidrar, sier Lossius.

ØNSKER PERMANENT ORDNING

Stiftelsen Norsk Luftambulanse arbeider for å gjøre simulatortrening til en del av et standard undervisningsopplegg for leger som skal inn i luftambulansetjenesten. I 2020 planlegges to nye runder med kurs.

– Mange av legene har lite helikopter-erfaring fra før. Tidligere har de blitt

På flytur. Generalsekretær Hans Morten Lossius mener simulatorprosjektet viser offentlig-ideelt samarbeid på sitt beste.

FOTO ROLF MAGNUS W. SÆTHER

opplært på basene mens de har jobbet. Men det er ulik praksis på ulike baser. Derfor er det viktig med et standardisert opplegg, så alle lærer det samme, sier Stig Mjelstad i Stiftelsen Norsk Luftambulanse.

Simulatortreningen gir også andre fordeler: Man sparer drivstoff, tid på helikopteret og tid for mannskapet i forbindelse med trening.

Man slipper for eksempel å bruke en halvtime på å fly ut til et treningssted, siden simulatoren kan «spole over» transportetappene.

– I simulatoren kan vi gå fortere frem med opplæringen, fordi vi ikke trenger å være superforsiktlige. Vi kan trene på for eksempel at en motor stanser, noe som er vanskelig å gjenskape i virkeligheten, sier Mjelstad.